

Forfatter: Moltke, Helmut von

Titel: BREV FRA: Moltke, Helmut von (1856-08-29)

Citation: Moltke, Helmut von: "BREV FRA: Moltke, Helmut von (1856-08-29)", i *Feltmarchal Grev Moltkes Breve fra Rusland*, J. Gandrup & Co.s Forlag., s. 94. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002031559-000-shoot-L002031559000013.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Feltmarchal Grev Moltkes Breve fra Rusland

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Moskouden 29de August.

En entrée joyeuse, ved hvilken Herrer og Damer i stiveste Puds tilbagelægge en Mil i Glaskaret eller tilhest, medens en halv Million Tilskuere vente paa Tribuner og Gader, medens Gejstligheden i fuld Ornat gaar Toget imøde med Kors og de hellige Kar, og hundredtusinde Soldater paradere, forudsætter ubetinget godt Vejr, som man da ogsaa med Billighed kan forlange det i Hundedagene.

Men Dagen begyndte med Regn og Taage. Efter Middag kom dog en lille Plet blaa Himmel tilsyne, stor nok for a pair of marine trowsers, og nu klarede Vejret op og holdt sig ogsaa trods truende Skyer til Indtoget var forbi.

Allerede Kl. 1 vare vi tilsagte til Møde paa Petrowskoj; thi det tager Tid, inden et saadant Tog sætter sig i Bevægelse. Jeg forslog Ventetiden med at betragte de monstrøse s. 95Karreter. Herved tredive vare forspændte med sex Skimler, Kejserindens blev derimod trukken af otte isabellefarvede Heste. Alle Hestene vare over 12 Kvarter. Da Russerne kjøre med fire til fem Heste ved Siden af hverandre, havde man forskrevet et Antal Postilloner fra Preussen, som ere vante til at kjøre Fire paa denne Maade fra Bukken. Man hørte Tordnen og Banden paa Russisk, Engelsk og Tysk, da Dyrene trods al den Umage, man havde havt med at indøve dem, og skjøndt hvert blev trukket ved Tøjlen af en guldbroderet Mand til Fods, ikke ret vilde tage fat, da de centnertunge Vehikler skulde sættes i Bevægelse. Endelig kom dog Alt i Gang.

Seletøjet var af Guld og Silke, Kuskene pudrede, endvidere saa' man Pager tilfods, kejserlige Jægere, Kammerherrer, Alt struttende af Guldtresser og Guldbroderier.

Langt over hundrede Generaler og næsten ligesaa mange kejserlige Fløjadjutanter straaledede i Stjerner og Baand. Tropperne dannede Spalier fra Petrowskoj til Kreml, Mand ved Mand; udenfor Byen stod Infanteriet i Bataillons- og Kavalleriet i Regimentskolonner, indenfor samme en ligne; lutter sortebrune, skjæggede Ansigter. Regimentet Paulowsk — i hvilket alle Folkene s. 96skulle have tartariske Opstoppørnæser, fordi Kejser Paul var udstyret med en saadan — bar den spidse Grenaderhue af Jernblik ligesom vort første Garderegiment, og vel en Trediedel af Huerne fremviste to eller tre Huller, hvorigjennem der var gaaet Kugler.

Alle Vinduer og Tribuner vare tæt besatte, og man saa' her de forunderligste Fremtoninger: Bønder med langt Skjæg, Kjøbmandsfruer, bogstavelig bedækkede med ægte Perler, Tscherkesser i deres smukke Nationaldragt, mingreliske Fyrster, som have en Slynge til Hovedbedækning, hedenske Tartarer, buddhistiske Kalmukker, europæiske Diplomater, Muselmænd, schwabiske Bønder fra Cherson og Modeherrer fra Paris og London.

Kl. 3 forkyndte Kanonskud, at Toget satte sig i Bevægelse. Foran red en Afdeling Gendarmere i lyseblaa Uniform, derpaa de skarlagensrøde Tscherkesser i Skælbrynier. Herefter fulgte Marechallen i Phaëton, saa kom de højeste Hofcharger i sexspændige Glaskarreter. Bagved disse red to Eskadroner Gardekyradserer i skinnende Kyradser med Sølv-Dobbeltørnen paa Hjelman, første Geled bevæbnet med Lanser. Nu viste Kejseren sig i Generalsuniform, ridende paa en prægtig Graaskimmel; tilhøjre for ham s. 97red Prins Friedrich Wilhelm af Preussen, bagefter fulgte Prinsen af Nederlandene, Kejserens tre ældste Sønner, samtlige Storfyrster og fremmede Prinser, derpaa hele Sværmen af Generaler og Adjutanter. Efter disse fulgte begge Kejserinderne med deres Damer i Karreter. En Infanteriafdeling sluttede Toget.

Ved de uendelige Hurraraab fra Menneskestimlen, Trommehvirvlerne, det larmende Musikkorps, Klokkingningen og Kanonernes Torden bleve mange Heste urolige, og naar nu Kejseren holdt sin Hest an for at modtage Salt og Brød fra Magistraten eller for at blive besprængt med Vievand foran Kirken, ved hvilken Lejlighed Alle toge Hjelman af, opstod hver Gang en ubeskrivelig Trængsel og Rykken tilbage.

Imidlertid løb Alt mærkværdig heldig af, og navnlig herskede der i Gaderne den mønsterværdigste Orden, skjønt man intetsteds havde forment Folket at se deres Batuschka, som ikke blev træt af alvorlig men venlig at hilse tilhøire og tilvenstre, snart til Folkestimlen, snart til et Vindu eller en Tribune.

Da vi nærmede os Kreml bragede Skytset fra dets Taarne, og den store »Iwan« udtrykte sin Glæde ved at ringe med alle de Kolokols, hvormed den er behængt rundt omkring. Dér s. 98brummede nu den store Wetschewoi, som fordem kaldte den mægtige Republik Novgorods Befolkning til Vaaben, naar de moskovitiske Storfyrster truede dens Frihed, dér summede og klemte i alle Toner fra de dybeste til de højeste alle de store og smaa Klokker, hvormed Iwan taler med ved de store Højtideligheder.

Kun én Klokke forblev stum, saaledes som den altid har været det ligefra sin Fødsel baade i Glæde og i Sorg. Den staar paa et Underlag af Granit ved Foden af det store Taarn og danner ligesom et helt Hus med to Fods tykke Mure. Et Stykke, som formodentlig er sprunget ud ved Støbningen, ligger foran den og lader en Aabning fri, ad hvilken de tyve til tredive Mennesker, som denne Klokkeuin bekvemt kan optage, kunne træde ind.

Foran Kremles yderste Port staaer i et sirligt Kapel Billedet af den iberiske Bosja mater, der holdes meget

helligt, og som end ikke den travleste Forretningsmand gaar forbi uden at træde et Øjeblik ind og korse sig.

Her steg Kejseren af Hesten for at holde sin Bøn. Hele Følget red derimod gennem Porten og marcherede op med Front mod Kreml Murene paa den store, røde Plads s. 99»Krasnoi Ploschtschad«. Snart kom Kejseren sprængende i Galop, og nu drog man gennem Frelserens Port, den hellige spuss woroto, ind i den indre Gaard.

Gjennem denne Port gaar ingen Russer og heller ingen Fremmed uden at aftage sin Hovedbeklædning; den Fornemste og den Ringeste bringer det undergjørende Frelserbilled over Indgangen denne Hyldest. Da Tartarernes Skarer væltede frem mod Fæstningen, udgik Taager derfra, som forhindrede dem fra at finde Indgangen, og da Franskændene foruden Arsenalet ogsaa vilde sprænge denne Port i Luften, slog Taarnet en Revne fra det Øverste og til Billedets Krystalplade, som forblev uskadt og holdt hele Murværket sammen.

Paa den anden Side af Porten stege Alle af Hesten, og man maatte være glad ved at slippe ud af Vrimlen mellem de løse Heste og kunne ty hen paa det skarlagentrøde Tæppe, for at afvente Kejserindernes og Storfyrstindernes Ankomst. Forrest kom Kejserindemoderen, derpaa den regjerende Kejserinde i en Dragt af Guldbrokade med Hermelin. Storfyrstindernes manteaux vare af Fløjel eller Kniplinger med Guld og Perler, alle Hofdamerne vare i den s. 100dig bekjendte Nationaldragt af skarlagentrødt Fløjel.

I festligt Optog gik Majestæterne nu først til Uspenski Sabor, Opstandelseskirken, den egentlige Kathedralkirke, foran hvilken den høje Gejstlighed ventede. Denne Hovedkirke, i hvilken ogsaa Kroningen foregaaer, og hvor Patriarkerne finde deres sidste Hvilested, er som alle russiske Kirker yderst rigt udstyret, men snæver og mørk. De uhyre tykke Piller indtage den halve Plads, Vinduerne ere smalle og dybtliggende, Kuplerne taarnagtig høje og snævre. Alle Vægge og Piller ere forgyldte fra øverst til nederst, og paa denne Baggrund er malet de sælsomste, langtrukne, ofte ganske fortrukne Billeder af de Hellige. Oppe paa Kuplerne stirre nogle skrækkelige Mosaikbilleder ned, blandt Andre en gammel Mand med graat Skjæg, der ikke skal være nogen Anden end Gud Fader selv. De uhyre Skatte af Guld, Sølv og Ædelstene, hvormed Helgenbillederne ere bedækkede, forbigaar jeg og skal kun omtale Natalie Narischkins Evangeliebog, som Peter den Stores Moder har skjænket. Bindet er af Guld og skal være over en Million Rubler værd. Bogen maa bæres af to Præster, da Vægten er for stor for én.

s. 101Kejseren holdt sin Andagt foran Kirkens Hovedhelgen. Ganske tæt ved, hvor jeg stod, knælede han ned, korsede sig og kysede Relikvien, derpaa kom Kejserinden med sit lange af Pager baarne Slæb, og samme Ceremoni gjentog sig.

Den ved et smukt Jerngitter afstukne Sabor ploschtschad, Frelserens Gaard, er omgivet, foruden af en Del af det gamle Czarpallads, tillige af en stor Mængde Kirker, som indeholde Ruslands største Helligdomme. Faa Skridts Gang førte endnu Majestæterne og hele Følget til Archangelski Sabor, Erkeenglen Michaels Kirke, som indeslutter alle Czarernes Grave ligetil den første Kejser, og derpaa til Blagowischtschenski eller Forkyndelseskirken, der er endnu snævrere, sælsommere og rigere end alle de andre. Den danner formelig et lille Juvelskrin. Korset paa Kuglen skal være af rent Guld, og Gulvet er indlagt med Jaspis, Agat og Karneol fra Siberien.

Overalt blev Kejseren modtaget med de vidunderlige russiske Kirkesange, og nu, efterat han havde givet Gud Æren, satte det lange pragtfulde Tog sig i Bevægelse over den store fritstaaende Trappe, Krasnoi Kraitzo, der var bedækket med skarlagentrødt Klæde, mod det s. 102gamle Czarpallads, som staar i umiddelbar Forbindelse med de pragtfulde Værelser i det nye af Kejser Alexander byggede Pallads Bolschoi Dworez. Derpaa gik Toget igjennem den uhyre St. Georgs Hal, hvis Vægge bære Navnene paa alle St. Georgs Riddere, og til Andreassalen, der i Formen ligner Skibet i en stor gothisk Cathedral og glimrer af Guld paa den hvide Grund, og derfra ind i den uhyre Nikolaussal, i hvis ene Ende Tronen staar. I det midterste Felt af Rigsvaabnet findes Huset Romanows og Hertugerne af Holstens Familievaaben, Oldenburgs to Tværbjælker, Norges Løve, Holstens Nældeblad, den slesvigske Løve, Ditmarskens Rytter m. m. Endelig gik Toget til de kejserlige Beboelsesværelser, hvis Pragt vi allerede tidligere havde beset, og nu først, Klokken var sex, var hele Højtideligheden tilende, og vi skyndte os til vor idag velfortjente Diner i det Trubetzkoiske Pallads.